

Tót—magyar

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Szent István-tér 18. Telefon 60.
Postatakarékpénztári csekkzámla: 34.141.

Felélős szerkesztő:
MIGEND DEZSÓ

Előfizetési árak:
Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő.
Egyes szám ára 10 fillér.

Tót—magyar kulturest

Szombaton este érdekes kulturális színhelye lesz Békéscsaba. A mi városunknak többek közt az a nevezetessége is van, hogy a Magyarországon lakó tótok centrumának tartják s külföldön körülbelül olyan jól ismerik a nevét, mint Genfét, Lokarnót, vagy Pittsburgot. Mi egész nyugodtan viseljük el ezt a világhírességet, amit városunk szerzett magának a cseh propaganda jóvoltából és büszkén domborodik a mellünk, mikor halljuk Csabát emlegetni a világsajtóban.

Ha már szárnyára vette a hír városunk nevét, hát szombaton dokumentálni fogjuk az egész világ előtt, hogy igenis van tót-magyar testvériség és hogy ennek a központja Békéscsaba. Több mint 200 év óta élnek itt tót anyanyelvű, de magyar érzésű testvéreink a lehető legnagyobb békeségben a köztük és körülöttük lakó magyarokkal. Ez idő alatt összeházasodtak egymással és sem az állam nem érezte a tótokkal, hogy ők más faj, más nyelv, sem tótjaink nem szeparáltak el magukat tőlünk, miután ők sem érezték magukat idegeneknek a magyar hazában.

Minden fajnak kulturája nyelvében, irodalmában és művészetében csucsosodik. A szombati irodalmi estnek az lesz a különlegessége, hogy a tót költők és írók remek műveit szólatatjuk meg magyarul és a magyar írók, költők, muzsikusok műveit tót nyelven. A géniusz, a zseni akármilyen fajú és nyelvű emberben szólal is meg, mindig egyetemes emberi, amely minden szívből ugyanazokat az érzéseket váltja ki és a testvériség nagy, átfogó gondolatát propagálja. Mi békéscsabai minden rendű-rangu lakosok a közünk élő, velünk azonos magyarorsors alatt szenvedő tót anyanyelvű testvéreinket szeretjük, szeretünk megbizonyítására rendezzük ezt a tót—magyar kulturestét. Hiszünk, hogy ez az önként jövő demonstráció lesz a legcsattanósabb válasz a csehek és ama néhány félrevezetett, tót álmódó áskálódásaira, akik alaptalan panaszokkal telekürtölik a világot. Mi az elszakított területeken élő magyar véreink számára nem kívánunk más módon elbánást, csak olyat, amilyenben mi részesítettük és részesítjük más anyanyelvű honfitársainkat. Így értve a dolgot bárki is egész bátran megjelenhetik közöttünk a szombati kulturestén.

Magyar-szerb tárgyalások Budapesten

Tomsits, a jugoszláv kereskedelmi hivatal elnöke Budapestre érkezett és ma délután hosszasan tanácskozik Kállay Miklós földmivelésügyi miniszterrel. Hír szerint a tárgyalások arra irányulnak, hogy jugoszláv és magyar mezőgazdasági export tekintetében egyöntetű eljárást állapítsanak meg.

Egy emberöltőig tartó békét akar Roosevelt

Szózat az államok vezetőihez

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kábelen üzenetet intézett a világ gazdasági értekezletre meghívott nemzetek mindegyikének államfőjéhez. Az üzenet gondolatmenete azt fejegeti, hogy a gyakorlati eredmények elérése érdekében a kicsinyességeket el kell némitani és el kell söpörni

az aprólékos akadályokat, melyek a bukáshoz vezethetnek. A cél legalább egy emberöltőig tartó béke biztosítása. Az összes nemzetek egyezzenek meg abban, hogy teljesen lemondanak az állandó fegyverek birtoklásáról, s akkor az országok biztonsága máris teljes mértékben elérhető.

Adókedvezményt is nyújt a kormány a gazdáknak az új boletta mellé

Budapest, május 17.
Ma délelőtt fontos tanácskozáson volt Imrédy Béla pénzügyminiszternél a boletta ügyében. A tanácskozáson résztvett Kállay Miklós földművelésügyi miniszter is. Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter tegnapi beszédében bejelentette, hogy a bolettát elvileg fenntartják.

A tárgyalások most már abban az irányban folynak, hogy a boletta fedezetét miképpen biztosítsák. Hír szerint a bolettán kívül a gazdák adókedvezményben is részesülnek és tárgyalás folyik arról is, hogy a közmunka-válság terén könnyítéseket juttassanak a gazdák önzőségnek.

Összeomlik a kínaiak védelmi frontja

A pekingi japán követség elutasította a kínai hatóságok szökevényes javaslatát. A japánok ezután újult erővel támadtak. A kínai védelmi vonalak az összeomlás jeleit mutatják.

japánok ezután újult erővel támadtak. A kínai védelmi vonalak az összeomlás jeleit mutatják.

A boletta-rendszert elvileg fenntartja a kormány

Szükség van a gazdaadósságok rendezésére

Imrédy Béla pénzügyminiszter válasza a költségvetési felszólalásokra

Budapest, május 17.
A képviselőház tegnap délután folytatta a költségvetés általános vitáját. Az egész Ház nagy érdeklődése mellett Imrédy Béla pénzügyminiszter szólt fel és másfél óras beszédében válaszolt a vitákön elhangzottakra.

Az államháztartás kereteinek megállapításával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a kiadások csökkentése rendkívül nehéz munka volt, hiszen ebbe a kérdésbe belejátszanak erkölcsi megfontolások is. De mindenképpen szükség volt arra, hogy áldozatokat hozunk, mert olyan átmeneti korban élünk, amikor a nemzet jobb

jövője érdekében áldozatok vállalásától sem szabad visszariadnunk. Nem tehetett eleget annak az elhangzott kívánságnak, hogy a külföldi adósságszolgálatokból a költségvetésbe beállított 100 millió pengőt törölje és ezáltal szállítsa le a kereteket. Az adós és a hiteltelző közötti jogviszony nem szűnik meg azért, ha az adós kijelenti, hogy nem fizet. Mindenesetre törekedni fog arra, hogy a terheken könnyítsen, de nem egyoldalú intézkedésekkel.

A közterhek tekintetében további csökkentést vár az önkormányzatok kiadási tételeinél. Reméli, hogy a költségvetés bevételei a gazdasági helyzet javulásá-

val nemcsak elérik, hanem meg is haladják az előirányzatot.

Bejelentette, hogy a boletta-rendszert a kormány elvileg fenntartja.

Allást foglalt a pengő értékének fenntartása mellett és megállapította, hogy az a devalvációs terv, mely ellenzéki oldalról elhangzott, a közvéleményben nem talált visszhangra.

A mezőgazdaság válságával foglalkozva hangsúlyozta, hogy szükség van az adósságok rendezésére.

A világgazdasági konferencián Magyarország számára az egyik legjelentősebb kérdés az adósságok rendezése lesz. Jelentős könnyítésekre van szükségünk, hogy dolgozni tudjunk és így fizetőképességünket fenntartsuk.

Nálunk és a külföldön

Irta: Dr Farkas Elemér
orsz. gyűl. képviselő

A magyar Corpus Juris hamarosan új törvénycikkkel gazdagodik. A hadirokkantak, a szélrózsa minden irányában jeltelen sirookban, vagy korhadó fakeresztek alatt nyugvó hősök gyermekei, szívükben ma is gyászoló özvegyei azok, akikről ez az új törvénycikk gondoskodik.

Törvényhozásban, sajtóban, közvéleményben meg-meg újult az a vád, hogy a magyar állam az az állam, amely a legmostohabban bánt volna eddig a háboru áldozataival. Ez a beállítás, így a maga ridegségében, téves és könnyen megtévesztésre vezet.

Kétségtelen, hogy az ezeknek jutó pénzbeli ellátás tekintetében nem tartunk ott, ahol a győztes és gazdag államok, bizonyos azonban az is, hogy a rokkantsági kérdés általános kezelése, az orvosi megállapítások, az özvegyi jog és az árvajáradék tekintetében vagyunk olyan liberálisak, sőt talán még ezen túlmenően is engedékenyek, mint a nagy államok; kedvezmények tekintetében pedig feltétlenül többet nyújtunk, mint a mi területünkön gazdagodott utódállamok. Sőt, ha relative nézünk ezt a pénzbeli támogatást, ha összehasonlítom ezt a nemzeti vagyonnal, a nemzeti jövedelemmel, a mi polgáraink kereseti viszonyai, akkor meg kell állapítanom, hogy legalább is a két legsúlyosabb sérült kategóriában — a 100 és 75 százalékos rokkantak kategóriájában — adunk megközelítőleg annyit, mint a nagy és gazdag államok.

Franciaország igen bőkezűen

Egy üveg

EMÉNDÓ

Mindig otthon legyen,
Hogyha szükség van rá,
Gyorsan segíthessen.

bánik a háboru áldozataival, a rokkantak, annak hátramaradottját, az állam hitelezőjének tekintik, akinek jóvátételre van igénye az állam részéről. A francia jogalkotás nem veszi tekintetbe a rokkantak, vagy más hadigondozottak vagyoni, vagy más kereseti viszonyait, ami más államok törvényalkotásaiban több, kevesebb szerepet játszik. De végeredményben Németország, amely bizonyos tekintetben szintén respektálja ezeket a vagyoni és kereseti viszonyokat, ugyanannyit, sőt bizonyos tekintetben még többet nyújt rokkantjainak, mint Franciaország. A hadikárosultság fogalma és a támogatásra való igényjogosultság a legkülönbözőbb módon van megállapítva. A mi intézkedéseink, e tekintetben is, a legliberálisabbak közé tartoznak. Franciaországban igényt nyújt a támogatásra az, ha a betegség és a háborus szolgálat között való összefüggés feltételezhető. Angliában, Amerikában akkor állapítják meg az igényjogosultságot, ha a baj a háborus szolgálat folytán keletkezett, vagy pedig súlyosbított, Németországban azt keresik, hogy volt-e a katonai szolgálatnak egészségkárosító behatása. Az igényjogosultságot pedig az állapítja meg, hogy az okozati összefüggés az illető betegség és a háborus szolgálat között valószínűsíthető-e. A francia azt követeli, hogy ez az okozati összefüggés feltételezhető legyen. A német már szigorúbb, mert ennek valószínűsítését kéri. Ugyanezt az okozati összefüggést keresi a cseh, a román, az osztrák törvény is.

A miénk legközelebb áll a német felfogáshoz és ugyancsak az okozati összefüggés keresésére alapítja az igényjogosultságot.

A rokkantság fokát mindenütt százalékos alapon állapítják meg. Angliában, Amerikában, Franciaországban, Németországban 100%-os rokkantnak tekintik a 90%-nál súlyosabb rokkantakat, Lengyelországban pedig a 95%-nál súlyosabb rokkantakat tekintik 100%-osnak. A mi eddigi intézkedéseink négy kategóriába sorozták a rokkantakat: 25, 50, 75, és 100%-os rokkantak közé. Ez a most életbelépő törvénycikk ezt a százalékszerű osztályozást megszünteti és járadékosztályokat léptet életbe. Azt hiszem, hogy ezzel semmiféle sérelem a hadigondozottakat nem éri, még pedig azért nem, mert a mai állapot, a százalékos megállapítás tulajdonképpen fikció volt, amely nem fejezte ki az illető rokkant betegségét, vagy sérülését.

A rokkantság mérvét sok államban a fizikai rokkantság adja meg, sok államban, mint nálunk is, a fizikai rokkantság ugyan a kiinduló pont de mindig egybevetve a keresőképesség, illetőleg munkaképesség csökkenéssel. Ez a pont a legtöbbet vitatott kérdése

az egész hadigondozási problémának, nemcsak nálunk, hanem mindenütt a világon.

A legkülönbözőbb módon állapítják meg a külföldi törvényalkotások azt is, hogy mely időpontig kell bejelenteni a támogatásra való igényt. E tekintetben sem lehet a mi intézkedéseink ellen panasz. Az angol törvény hét esztendőit ír elő, mint végső határidőt a leszereléstől számítva; a német törvény két esztendőit állapított meg a leszereléstől számítva; nálunk mindezekig bármikor lehetett és lehet jelentkezni az igényjogosultság szempontjából. Végre, a sörpókat le kell zárni és a törvény hatálybalépése után, — bizonyos esetek leszámításával —

nem lehet többé hadigondozási igényt előterjeszteni.

Egyébként ez a törvénycikk nagyban és egészben az eddigi rendelkezések alapján épül fel, mert hiszen az eddigi rendelkezések is sok helyes és okos intézkedést tartalmaznak, amelyeket fenntartani célszerű. Ezt azonban úgy teszi az új törvénycikk, hogy igyekszik orvosolni azokat a sérelmeket, amelyek ma kétségkívül fenállanak.

A kedvezmények nyújtása terén pedig oly messze megy, hogy sok államnak idevonatkozó kedvezménynyújtását felülmúlja, másokét, a legtöbbét pedig lényegesen megközelíti.

Több millió pengős üzleteket kötöttek a belföld és a külföld felé a Nemzetközi Vásáron

Repülőgépet Angliának, gyógyárút Kinának, szalámit az egész világra, textilárúkat Indiába adtak el.

Hétfőn este 7 órakor, egy évi gondos előkészítés és 10 napi nyitvatartás után végérvényesen bezárultak a Budapesti Nemzetközi Vásár kapui. Bebizonyosodott, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár egymagában oly hatalmas gazdasági és idegenforgalmi demonstráció, amely szinte függetlenül minden egyéb eseménytől, önmagában alkalmas arra, hogy a főváros életében hatalmas idegenforgalmat támasszon és az ország gazdasági életében friss vérkeringést idézzen elő.

A vásáron különben 1300 kiállító vett részt. A kiállítókból kb. 80 volt külföldi. Legnagyobb számmal szerepeltek a külföldiek között az olaszok, akiknek száma 40-re rugott. A vásár 10 napos tartama alatt 560.000 látogatást kapott. A vásár igazolványaival, amelyek a kedvezményes utazást és a külföldiek számára ezenkívül az utólagos vizumot is biztosították, összesen 57.000 idegen érkezett a fővárosba. Tekintettel azonban arra, hogy az állandó vizummal és bérletjeggyel rendelkező hivatásos utazó kereskedők ebben a számban nincsenek benne, mert vásárigazolvány nélkül érkeztek a fővárosba, ez a szám valószínűleg lényegesen nagyobb. A fővárosba érkezett idegeneknek összes számát ennél fogva a szakértők 66.000-re becsülik. Ebből a magyar vidékről érkezett 42—

48.000; a külföldről 15—18.000. A külföldiek a vásár területén működő vizumkirendeltség statisztikája szerint az egyes nemzetek között a következőképpen oszlottak meg:

Csehszlovákia 3%, Románia 20%, Jugoszlávia 8%, Ausztria 7%. De számosan látogatták a vásárt az Egyesült Államokból, Lengyelországból, Angliából, Hollandiából, Görögországból. De voltak a vásárnak látogatói Franciaországból, Belgiumból, az összes Balkán-államokból, Dániából, Svédországból, sőt Perzsiából, Kanadából, Indiából és Chileből. A vásár látogatói között négy világrészről 35 állam polgárai szerepelnek. Az idegenek által a székesfővárosban hagyott összeget több millió pengőre becsülik.

De nemcsak a vásár látogatottsága volt élénk, hanem a vásáron kialakult üzleti forgalom is. Az üzletek részben magán a vásáron, részben a kiállító városi irodáiban jöttek létre, azoknak egy része a magyar vidékre, másrésze pedig a külföld különböző államaiba, sőt a tengertúltra is irányult. A belföld felé eddig lekötött üzletek száma több millió pengőre rug és előreláthatólag nemcsak eléri, hanem túl fogja haladni a múlt évi vásár üzleti eredményét is. A kiállító részéről kiigényelt kedvezményes exportüzletek értéke megközelíti a

rendelkezésre bocsátott 10 millió pengős keretet. De a külföldre kötött üzletek tekintetében még ezenfelül vannak a nem vásárkedvezményes, tehát normális exportüzletek, amelyek összességükben szintén jelentősek. Jelentős szerepet játszik ebben a magyar bor.

A vásár kiállítóinak üzleti forgalma különben az egyes szakmákban a következőképpen alakult:

A textiliparban igen jelentős engros üzletek jöttek létre a kiállító városi irodái útján. Számos külföldi érdeklődés és üzlet is történt, különösen Románia, Németország, Lengyelország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Norvégia, Törökország, Perzsia és India részéről.

A vas- és gépépítő, valamint közlekedési ipar köréből kiemelkednek azok az üzletek, amelyeket motorkerékpároknak, autókban kötöttek. Az eladások zöme a vidékre történt. Anglia számára a vásáron került eladásra egy német gyártmányú repülőgép is. Magyar gyártmányú repülőgép eladásáról is komoly tárgyalások folynak. Magyar gyártmányú kerékpároknak szintén jelentős üzletek voltak. Nyersolaj motorokat nagyobb tételekben külföldre adtak el. Görögország traktort és mezőgazdasági gépeket keresett. Butorzárait az utódállamok, Svájc, Palesztina, Egyiptom és Olaszország vásárolt.

Az élelmiszer ipar, amely a vásár egyik leggazdagabb csoportja volt, szintén igen nagyszabású üzleteket kötött úgy a belföldre, mint a külföldre. Ugyiszólván a világ minden tájára kötöttek le magyar szalámban üzleteket. Disznósirt és szalonnát Németország vásárolt. Élénk volt az előbaromfi és tojás piac is. A különböző magyar nemes borokat százezerpalackos tételekben exportálták a tengertúltra is. Kerti vetőmagvak Anglia, Amerika, Dánia, Hollandia és Egyiptom számára keltek el.

Vegyészet és kozmetikában szintén élénk volt a kereslet. A viszonteladó vidéki kereskedelem nagy tételekben vásárolt úgy piperecikket, mint gyógyszereket. A külföld részéről Spanyolország piperezappant vásárolt, magyar gyártmányú gyógyszereket a tengertúltra szállítottak, közöttük több jelentős tételt Kinába is. Csontenyvet Anglia vásárolt vaggontételekben. Csirizt és glutint Dánia és Egyiptom vásárolt. Budai földet Romániába exportáltak. Keserűviz nagyobb tételekben kelt el az utódállamok és Olaszország felé.

A butoripar jelentős üzleteket kötött úgy a belföldi, mint a külföldi piacok felé. A kereslet iránya a műbutor és modern komerciális butorok felé irányult. Butorüzletek exportra fiúmei tárolással köttettek le Olaszország számára.

A kerámiában és üvegiparban feltűnő érdeklődés nyilvánult meg a legfinomabb magyar gyártmányú porcellánok és üvegáruk iránt. Az utódállamok közül elsősorban Jugoszlávia vásárolt. A tengertúli államok közül pedig Tunis, Brazília, India és Jáva felé történtek üzletkötések.

Építőipari gépek és anyagok közül cementipari gépeket kötöttek le jelentős tételekben Jugoszlávia, Egyiptom és Csehszlovákia. Nyers nádat vaggontételekben Svájc és

CSABA MOZGÓ

Rendes helyár: 20—90 fillérig!
Az első előadás zóna; helyár: 15—50 fillérig!

Május 18, 19. Csütörtök-péntek. 6 és fél 9.

Két új hangosfilm egy műsorban!
ARNOLD és BACH díjkoszorozott slágerbohózata:

EGY NAP A PARADICSOMBAN

Főszereplők: Ottó Wallburg,
Trude Berliner, J. Falkenstein, Claire Rommer.

FANTOM

Amerikai dráma.

Főszereplők: Warner Oland, Marion Nixon.

Németország vásárolt. Préselt nádat, hőszigetelő lemezeket, parkettákat, cementárúkat épületasztalos munkát a magyar vidék és az utódállamok kerestek.

A vásár területén felépített Telep ház állandó érdeklődés központja volt és igen nagy oktató hatással bírt különösen a vidéki közönségre.

A kis és kézműipart bemutató kisipari galéria ugyancsak állandóan a vásár közönsége érdeklődésének központjában állott és jelentősen támasztotta alá a kis- és kézműipar üzletkötési törekvéseit is. Nagy sikert érttek el a cipésziparosok, akik közül többen jelentős megrendeléseket kaptak.

A háziipar és népipar köréből a bemutatásra került különféle népies motívumú kézimunkák, fagrott árúk, szőttek, agyagárúk és paraszkerámiák, valamint háziipari játékarúk és szegedi papucskok kisebb-nagyobb tételekben kerültek eladásra úgy a belföldre, mint kisebb tételekben láthatatlan export formájában a külföld számára is. Közepes tételeket Amerika vásárolt.

Az iparművészek által megtervezett és bemutatott cikkek iránt ugyancsak jelentős érdeklődés volt és számos komolyabb megrendelés érkezett az iparművészeti kerámiák és textilcikkekre.

A nemesfémiparban ugyszólván kizárólag a belföldi piacokra igen jelentős tételekben engros-üzletek jöttek létre a viszonteladók számára.

Sport- és weekend. Az érdeklődés központjában a különleges weekend-sátrak, összecsupkható ágyak és székek és egyéb különleges sportcikkek állottak. Motorcsónakokat és evezőcsónakokat a nyaralóhelyek kerestek és kötötték le. Ezekre Csehszlovákia, Törökország és Németország is komoly tárgyalásokat folytatnak. Cserkészfelszerelésekben igen nagy kereslet volt.

A különböző háztartási cikkek és gyógvőnövények közül kiemeljük azokat, amelyek vagontételben keltek el Svájc, Olaszország, Csehszlovákia és Jugoszlávia felé. Háztartási gépeket, különösen mosógépeket Brazília vásárolt. Háztartási zománcárúkat Jugoszlávia kötött le. Cirokseprőt Luxemburgnak, Csehszlovákiának és Svájcnak adtak el.

A vásár tartama alatt lekötött üzletekre nézve a MÁV 10 százalékos áruszállítási kedvezményt biztosított. A vásár területén 230 vagonra kérték ki ezt a kedvezményt.

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal által létesített mintacsomagok az export fejlesztése céljából szintén jelentős eredménnyel járt. Több, mint 2000 mintacsomag ment szét közel 100 magyar export-cikkből a világ minden tája felé.

20 filléres milliók könyve! 20

257. Courths Mahler: Erika és a betörők
258. Earl Rider: Hátha hercegnő.
259. Blank Eismann: A táncosnő.
216. Pierre Leroy: Pénzhamisítók.
260. 262. Courths Mahler: Asszonyi áldozat. I. és II. kötet.

Milliók Könyve — az ifjúságnak!

D. né Lengyel Laura: Az utolsó Hunyadi.

Kapható a Körösvidék könyvkereskedésében

A debreceni Nagyerdőbe!

Debrecennek több világhírű nevezetessége van és ezért érthető, ha ennek a tipikus alföldi nagyvárosnak az idegenforgalma rohamosan fellendült az utóbbi években. A modern város nagyszerű középületei, intézményei, kulturális nevezetességei, mind értékes látványosság számba mennek s ezenfelül nagyszerű kincse Debrecennek a Nagyerdő, amelynek színpompás, üdítőlevegőjű lombjai alá villamos szállítja a kirándulókat. Itt van a páratlan gyógyvízű hőforrás, a télen át is népes, vídamsággal telt fedett strandfürdő és a hatalmas medence, amelynek vizére százados fák árnya terül.

Békéscsaba vikendező közönsége nagy érdeklődéssel készül a felejthetetlen élvezetet ígérő vásárnapi debreceni filléres kirándulásra, amelynek jegyeit előre kell biztosítani a Menetjegyiroda-ban.

Meghívó

A „Gyula vidéki Róm. Kath. Néptanító egyesület” Békéscsabán 1933. évi május hó 18-án a Kosuth-téri róm. kath. iskolában délután fél 10 órai kezdettel rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait és a tanügy barátait ezenfelül meghívja az elnökség.

A közgyűlést megelőzőleg reggel fél 9 órakor szentmise lesz a róm. kath. templomban.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó
2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Vetítőképes gyakorlati tanítás a földrajz köréből. Tartja: Czapary István r. kath. tanító. (Békéscsaba.)
4. A gazdaságtan köréből előadást tart: Ványa Vilmos r. kath. igazgató-tanító. (Békéscsaba.)
5. Pénztári jelentés.
6. Indítványok.

Kérjük kartársainkat, hogy a gyűlésen mindnyájan megjelenjen szíveskedjenek.

A gyűlés napján délután 1 órakor közeled lesz, melyre minden iskola a résztvevők számát Ványa Vilmos békéscsabai kartársnak bejelenteni szíveskedjék. A közeledre jelentkező a teríték árát meg nem jelenés esetén is köteles megfizetni.

Nagy Ferenc Barabás György
jegyző elnök

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése 1933. május 16-án délután.

Hőminimum + 5,4 °C
Hőmaximum + 16,2 °C
A föld felszínén + 4,8 °C
Légnyomás 763,3 mm
Csapadék 1,3 mm.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt szél, egyes helyeken esetleg záporosók, a hőmérséklet csütörtökön valószínűleg kissé emelkedik.

HIREK

Japánok...

Egy két nap és Peking a japánoké. Az egykori nagy mongol birodalom hatalmas urának aranyveretes misztikus székhelyét „avatatlan” kezek ledöntik. A felkelő nap fénye a mandarinok ezer-kapus mennyei birodalmában japán repülőgépeket és átforrósodott géppuska-csőveket aranyoz be. Szemünk előtt készül elbukni egy régi kultúra: a kínai kultúra. Ismét egy jó példa az elszántság, az élniakarás győzeimére. Megmutatták a japánok, hogy nem a szám, nem a matematika, nem a statisztika dönti el a sorsunk gördülését, hanem a lelkes összefogás, a hatalmas egy akarás, a vas kitartás. Ez a pöröly, ez az isten ostora, ami épít és rombol világokat. A japánok most Kelet ökle. Ki tudja, milyen gondolatok tekerőznek még tar koponyájukban? Tüzzel-vassal kiirtják az emberiség ősi fészkeinek, a népvándorlás első kiinduló állomásának, Ázsiának fekélyes foltjait. Kelet hegemoniája már kezükbe kerül. Kína legyőzve, Oroszország riadtan egyezkedik, Anglia hadihajókat és csapatokat szállít és remeg kezében az indiai aranykulcs. Vajon Ázsiában kicsuszik-e a talaj a fehérek lába alól? Vajon kilép-e az elméletek, a fantázia színes világából a sárga betörés és a reális élet színterére helyezi át magát a sokszor emlegetett „sárga veszedelem”? Ki tudja? ...

Dr. Vass István.

— **Személyi hír.** Bartoss Ferenc apátplébános, kormányfőtanácsos állapotában, aki néhány hete súlyos gégeműtéten esett át, örvendetes javulás állott be, úgyhogy remélhetőleg a pünkösdi ünnepeket már szeretett hivei körében töltheti. A közszeretben álló főpapat, akinek betegsége általános részvétet keltett, számosan keresték fel kórágán úgy Pestről, mint a vidékről, köztük dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, dr. Bud János ny. miniszter és a káptalan budapesti tagjai.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte Racskó József békéscsabai csendőrmesternek, hogy nevét „Réti” névre változtassa át.

— **Újabb iskola- és ovoda-bezárások a kanyaró miatt Békéscsabán.** A város polgármesterének előterjesztésére a vármegye alispánja a még mindig uralkodó kanyarójárvány miatt elrendelte a békéscsabai Luther utcai evangélikus iskola első és második magyar osztályának május 22-ig, a Zsilinszky-utcai evangélikus elemi iskolának május 23-ig, a Csillag utcai iskolának május 20-ig való bezárását.

— **Közgyűlés.** A Békéscsabai Nőegylet és az Országos Tüdőbeteg Szanatórium Egyesület f. hó 19-én, délután 4 órakor a városháza kistanácstermében tartja rendes évi közgyűlését, amelyre a tagokat és a választmány tagjait mindkét egyesület elnöksége tisztelettel meghívja.

Ezen a héten Lőrinczy és Abonyi (Debreceni) gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

* **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bétmüködéjük rendben legyen, ez pedig a természetes «**Ferenc József**» keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Május 25-én kerül megrendezésre a csabai középiskolák Bohnert József vándordíjas versenye.** Miat az elmúlt években, úgy az idén is május hónapban kerül megrendezésre a csabai középiskolák atletikai versenye, Bohnert József kormányfőtanácsos által adományozott vándordíjért. A nagy érdeklődéssel várt verseny e hó 25-én, Aldozócsütörtökön lesz a CsAK Réthy-utcai sporttelepén.

— **Nyugtázás.** Jánossy Gyula és neje, Balogh Zsigmondné elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 15 pengőt fizetett be a Békéscsabai Nőegylet pénztárába. Az adományt köszönettel nyugtázza az Elnökség.

* **Autóvezetést** hölgy- és úrvezetők, valamint hivatásosak, gépészmérnököktől tanuljanak! Soffőriskola, Eötvös-utca 7. (Gimnázium mellett.) Új kurzus május 24-én.

— **A Zsilinszky-utcai ovoda fenntartását kéri az első kerületbeli lakosok.** Negyvennyolc békéscsabai első kerületi lakos aláírásával beadványt adtak be szerdán a polgármesterhez, melyben a Zsilinszky-utcai ovoda megszüntetése ellen foglaltak állást és kéri annak további fenntartását.

* **A „Háztartás” szövetkezet nagy olcsó ruházati vására.** megkezdődött, tart június 5-ig. Saját érdekeben tekintse meg. **Téli szalámi ruvételnél kgr-ként P-60**

— **Lábbelikészítő iparosok figyelmébe.** A békéscsabai lábbelikészítő iparosok s akosztálya f. hó 21-én délután fél 3 órakor az Ipartestület tanácstermében tisztújító rendes évi közgyűlést tart. A közgyűlésen Németh János országos szövetségi elnök fogja ismertetni a lábbelikészítő iparosok helyzetét. A nagyon fontos közgyűlésen minden szaktársnak a saját érdekében való megjelenését kéri az Elnökség.

* **Vizgázott hölgy- és úrvezetőknek** alkalmat adunk arra, hogy az autóvezetést felügyeletünk alatt autónkon mérsékelt díjazásért gyakorolhassák. Érdeklődni lehet Kresmery Miklós és Nattán István okl. gépészmérnökök belügyminiszterileg engedélyezett soffőriskolájában Békéscsaba, Eötvös-utca 7 sz. alatt.

— **Harmadosztályú utasok is használhatják az étkezőkocsikat.** Budapestről jelentik: A MÁV igazgatósága közli, hogy május 15-étől kezdődően a III. osztályú menetérti jeggyel bíró utasok az étkezőkocsit minden pót díj fizetés nélkül étel és ital fogyasztása céljából éppen úgy használhatják, mint az első és másodosztályú utasok. Az étkező kocsit használatára vonatkozó eddigi korlátozás tehát május 15-én megszűnt.

* **Az orosz lányok** megérkeztek a Korona kávéházba.

— **Az egyesületek TESz tag-sága.** Az elmúlt héten kezdődött meg az újjászervezt TESz ben az egyesületek jelentkezése. A módosított alapszabályok szerint társadalmi egyesület TESz tagságot a következőképpen nyerhet: Minden nemzeti irányú egyesület, amely a TESz ben a magyarság cselekvő egységét erősíteni kívánja, levélben, vagy elnökségi tagjainak személyes bejelentése által a TESz igazgatóságának bejelenti közreműködését. A bejelentés után az igazgatóság az egyesületet a TESz tagjai közé meghívja.

— **Izgalmas életmentés a Tiszán.** Szegedről jelentik: Vasárnap délelőtt 12 órakor egy munkáskínézésű ittas fiatalember a közúti hídról a Tiszába vetette magát. Alig merült azonban el, a víz ismét felvetette s ugyanakkor több csónakházból mentőcsónak indult a segítségére. Fodor Lajosnak, a Fészek csónakház felügyelőjének sikerült az öngyilkosjelöltet még idejében elérni és csónakjába emelni. Az öngyilkosjelöltet bevitte a csónakházba, ahol megállapították, hogy Székó Pál 25 éves Szentháromság-utca 23. szám alatti lakos. A mentők is kiérkeztek rövidesen és Székó Pált a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

— **Jamboree hírek.** Andrassy Mihály gróf vezetésével háromtagú bizottság tekintette meg a Jamboree vízbemutató helyét, a Csepelsziget 3. számú ipari medencéjét. A medencében már megkezdődtek a munkálatok. A kotrógépek már javában működnek. A bizottság szemrevételezte az autót és a közönség útjának a helyét is. A vámmentes kikötő igazgatósága mindenben nagy szíveséggel áll a Jamboree rendelkezésére.

— **A gyümölcsöskert aktuális teendőit** ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkek közöl még a muskátli-ról, a kajszinbarackfiák gutaütéséről, a diófa nyeléséről, a bő gyümölcsstermés feltételeiről, a szőlőmoly irtásáról, a mák férgesedéséről, a verebek irtásáról stb. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V. Földmívelésügyi Minisztérium) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Változás a Csabai Vívóegylet versenyeinek időpontjában

Hirt adtunk már arról a nagy-szabásúnak ígérkező és nagy érdeklődéssel is várt versenyről, melynek keretében a Csaba Vívóegylet rendezi meg egyesületi bajnokságát. Most arról értesítünk bennünket, hogy a verseny időpontjában változás állott be, amennyiben a törődöntő versenyek május 20-án délután hat órakor, a kardvívóversenyek selejtező mérkőzése május 23-án délután 6 órakor, míg a kardvívóversenyek döntő mérkőzése május 24-én délután hat órakor lesznek az egyesület Fiume szállóbeli vívótermeiben.

Közöljük egyben, hogy a szerdai kardvívóverseny döntő mérkőzéseinek befejeztével az egyesület helyiségeiben barátságos összejövetelt rendeznek, amelyre ezúton is meghívják az egyesület tagjait és a sportbarátokat. A verseny látogatása díjtalan, azon is szívesen látják a vívás iránt érdeklődőket.

A kiadásért felelős Uhrin János.

Magyar történelmi emlékek Krakkóban

A Gömbös Gyula miniszterelnök védnöksége alatt álló Báthory István Emlékbizottság nevében Lukács György titkos tanácsos, ny. kultuszminiszter, Dömötör Mihály ny. belügyminiszter és Usetty Béla országgyűlési képviselő nemrég publikálták, hogy megkoszoruzni tervezik Báthory István sírját. Báthory születése ezidei négy századik évfordulóján „a legnagyobb lengyel király” nyugvóhelyénél leendő aktus gondolatát nemcsak Lengyelországban, hanem széles rétegekben itthon is igen melegen fogadták. A papság, a társadalmi élet vezetői — köztük a lelkes magyar asszonyok — egymásután jelentik be csatlakozásukat a Báthory István Emlékbizottságnak (Kossuth Lajos-tér 4.), úgyhogy impozánsnak, a nemzeti kegyelethez méltónak ígérkezik a zárandókat.

A jelentkezés e héten fogja te-
tőpontját elérni, mert — a rengeteg érdeklődésből az is látszik, hogy sokan abban a hitben voltak, hogy a II. osztályú 105 és a III. osztályú 86 pengős költség az 5 napra tervezett utnak csupán vasuti részét foglalja magában. Ezekben az összegekben azonban a 3 napos krakkói elszállásolási és étkezési költség, valamint a wielickai híres sóbányához való kirándulás díja is benne van.

A jelentkezők eddigi számát, a hazafias készséget, a nagy király emléke iránt érzett hódolaton és kegyeleten kívül az is érthetővé teszi, hogy maga Krakkó tele van magyar vonatkozású történelmi emlékekkel. Báthory az ősrégi lengyel királyi várban, a Wawel-ban alussza örök álmát, miként Nagy Lajos leánya, Hedwig királyné, I. Ulászló magyar és lengyel király, stb. Krakkóban áll még a ház, amelyben Báthory egyik hadvezére, Békés Gáspár lakott, ott van továbbá a Wesselenyi palota, — a régi egyetem, amelybe magyar diákok jártak, stb. Érdekes az is, hogy a wielickai sóbánya mélyén levő kápolnában a magyar Kunigunda előtt térdeltek, aki a lengyel bányászok védszentje. Mindez csak kis része azoknak a meleg emlékeknek, kapcsolatoknak, amelyek Krakkót, különösen a magyarság előtt vonzóvá tették.

Békésmegyei egyetemi ifjak ünnepélye Budapesten

A dr. Melich János egy. r. tanár örökös tiszteletbeli tanárelnöksége alatt álló Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre és a Márta Mater Diákköthon által Almády Géza örökös díszvédnöksége, dr. Czettler Jenő, dr. Náray Aladár, dr. Szontágh Tamás és Szörtsey József fővédnöksége alatt május 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Társadalmi Egyesületek Szövetségének székházában (V., Falk M. u. 1.) negyvenéves kőri és tízéves diákköthoni jubileumi ünnepséget rendez.

Az ünnepség védnökei: Braun Ádám, dr. Bud János, Csizmadia András, dr. Denhoff Antal, dr. Gajdács Gyula, dr. Gyökössi Endre, dr. Horváth Dezső, Kemény Gyula, Kresmárik László, Lányi Árpád, dr. Lányi Márton, gróf Pongrácz Jenő, Szakács Andor, dr. Szakál Antal, Szlovák Jenő, dr. Temesváry Imre, dr. Tóth Pál, dr. Márky-Zay Lajos, dr. Zeőke

Antal, vitéz Bajesy-Zsilinszky Endre.

Rendezőbizottsága: Dérczy Ferenc örökös tb. elnök, Prág Jenő elnök, Turcsák Zoltán főtitkár, Haider Ákos alelnök. Hanó Pál, dr. Toldy Elemér és dr. Staszanka János tb. alelnökök, Andrassy Dezső főjegyző, Hankó András ellenőr, Tary Sándor pénztáros, Szél Imre háznagy, Zalay Géza jegyző. Csicsely Pál, Darók József, Hidy Gyula, Huszár János, Jaczina Gyula, Kató László, Lopusni János.

A jubileumi ünnepség műsora a következő:

1. Himnusz.
2. Megnyitót mond: Dérczy Ferenc.
3. A Kör életéről beszámolót tart Prág Jenő.
4. Szaval: Deák-Bárdos Ede.
5. Ünnepi beszédet mond: dr. Horváth Dezső.
6. Operaáriákat énekel: Aigner Márta operaénekesnő. Zongorán kíséri: nemeskéri Kiss Gábor.
7. Üdvözlések.
8. Szózat.

RÁDIO

A rádió csütörtöki műsora:

6:45: Gramofonlemez. 10:00: Orosz elbeszélések. — Közben gramofonlemez. 12:05: A Magyar cserkészszövetség műsoros előadása — Utána veszprémi Farkas Vince és cigányzenekara. — Közben 1:00: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 4:00: Havas István ifjúsági előadása. 5:00: Plósz Béla államtitkár „A havivakság megítélése tenyésztési szempontból.” 5:30: Goda Gizella énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6:00: „A budai török fürdők.” Felolvassa ifj. Lechner Jenő. 6:30: „Egy óra Ázsiában.” Bánóczy Dezső dr. gramofonrevüje. 7:30: Terményfőzdesi árak. 7:45: „Anyanyelvünk.” Kosztolányi Dezső előadása. 8:15: Diszhangverseny. 10:15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, ügétversenyeredmények. — Majd Szórakoztató zene.

A 1933-as

magyar Könyv-nap

A magyar könyvkereskedők mint az elmúlt években, úgy az idén is június hó első napjaiban tartják meg a Magyar Könyvnapot. Az idei könyvnap alkalmával is kiválóan ismert magyar írók művei kerülnek füzve és izléses, tetszetős kötésben, nagyon olcsó áron az Olvasóközönség kezébe.

A Magyar Könyvnap könyvei:

Az 1933-as Könyvnap könyve: Katona József: Bánk bán; Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde; Madách Imre: Az ember tragédiája egy kötetbe füzve ára 1.40 pengő.

Kovács Dénes: Kacsó Balázs kuruc-sors. Füzve 1.20 P.

Lyka Károly: A művészetek története. Vászonkötésben 12.— P.

Csathó Kálmán: Kluger és Tarsa. Füzve 2.—. Kötve 3 P.

Mikszáth Kálmán: Noszty fiú esete Tóth Marival. Kötve 3 P.

Kemény Zsigmond: Zord idők. 2 kötet, füzve 2 P.

Kipling: Dzsungel könyve, albumok, kötve 2.60 P.

Kuncz A.: Fekete kolostor. Kötve 3 P.

Zilahy Lajos: Halálos tavasz. Kötve 3 P.

Körmeny F.: Budapesti kaland. Füzve 2, kötve 3 P.

Rákosi Viktor: Korhadt fake-resztek 1.40.

Markovits Rodion: Sánta farsang füzve 1.20, kötve 2.—.

Körösvidék könyvkereskedése Békéscsaba.

Tőzsde

VALUTÁK:

Angol font	19 30—19 70
100 Cseh korona	16 93—17 15
100 Dinár	7 20—7 70
100 Dollár	488 03—498 00
100 Francia frank	22 30—22 50
100 Leu	3 40—3 44
100 Lira	29 90—30 20
100 Német márka	135 70—136 60
100 Svájci frank	110 70—111 40

Határidős piac:

Irányzat: Lanyha, forgalom csendes.

GABONÁRAK:

76 kg. tv. buza	12 70—12 85
77 kg. tv. buza	12 95—13 15
78 kg. tv.	13 20—13 35
79 kg. tv.	13 45—13 60
80 kg. tv.	13 55—13 75
Rozs	6 25—6 35
Takarmányárpa	9 20—9 40
Zab	8 10—8 20
Tengeri	6 80—6 85
Korpa	5 75—5 85
Sörárpa	12 00—13 00

Készlet piac:

Irányzat: Gyenge, forgalom csekély. Az előző napi árakhoz viszonyítva a buza 15—20, a zab 5—10, rozs 10, tengeri 10 fill-el olcsóbb mázsánként. A többi cikk ára változatlan.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR:

Árak: Fialtal könnyű 76—82 nehéz 92—94.

BÉKÉSCSABAI TERMÉNYÁRAK:

május 17

Piros 80 kg-os buza	12 50—13 20
Buza	11 00—12 40
Rozs	6 00—6 20
Takarmányárpa	6 50—6 80
Szemestengeri	5 00—5 20
Zab	6 00—6 20
Korpa	4 80—5 00
Fehérbab	7 00—8 00
Köles	5 00—5 40
Tökmag	16 00—17 00
Repce	18—19
Lucernamag	0 60—0 65

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára tíz szög hétköznapi 40 fillér, vasár- és ünnepnap 60 fillér. Vas-tag betűvel szedett 60 duplán számít. Kérjük vidéki hirdetőinket, hogy a hirdetés árát a szöveg beküldésével egyidejűleg beküldeni szíveskedjenek. A hirdetések ára postabélyegben is beküldhető.

Kiadó egyszobás utcai lakás Garay-u. 24 sz. alatt és 6 okta here kaszálásra.

Eladó méhcsalád, Kisfényesen 2127 tanyszám alatt Vandlik Adámnál.

Megvételre keresek jókarban levő összecukható vaságyat. Cim a kiadóban. 2769

Műtép kg-ja 4 40 P. Méz kg-ja 1 P. Békési-ut 19.

Különbejárati utcai butorozott szoba 1—2 sz mélynek kiadó. Kőlcsei-u. 1.

Kiadja és nyomtatja a Körösvidék rt.